

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин ім. Б.Д. Гаврилишина

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
ННІМВ ім. Б.Д. Гаврилишина

«29»

Юдимица ГАВРИЛЮК-ЕНСЕН

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

«29»

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни **«Теорія міжнародних відносин»**

ступінь вищої освіти – **бакалавр**

галузь знань – **С «Соціальні науки, журналістика,**

інформація та міжнародні відносини»

спеціальність – **СЗ «Міжнародні відносини»**

освітньо-професійна програма – **«Міжнародні відносини»**

Кафедра міжнародних відносин та дипломатії

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні	ІРС	Тренінг	СРС	Разом	Залік	Екзамен, залік
Денна	1	2	30	30	4	8	48	120		Екзамен

29.08.2025

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань СЗ «Міжнародні відносини» спеціальностей С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», затвердженої Вченою Радою ЗУНУ, протокол № 8 від 26 червня 2025 р.

Робочу програму склав професор кафедри міжнародних відносин та дипломатії, д.іст.н. Дацків Ігор Богданович.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин та дипломатії, протокол № 1 від 27.08.2025 р.

Завідувач кафедри
д.е.н., професор

Оксана ТУЛАЙ

Гарант ОП «Міжнародні відносини»
д. іст. н., професор

Ігор ДАЦКІВ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН"

1. Опис дисципліни "Теорія міжнародних відносин"

Дисципліна "Теорія міжнародних відносин"	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни – обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність – С3 «Міжнародні відносини»	Рік підготовки – 1 Семестр – 2
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 30 год.
Загальна кількість годин – 120		Самостійна робота – 48 год. Тренінг – 8 год Індивідуальна робота – 4 год.
Тижневих годин – 8 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Теорія міжнародних відносин»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни "Теорія міжнародних відносин" є розкриття змісту ключових понять та концептуальних підходів, на яких базується вивчення міжнародних відносин, а також ознайомлення студентів з теоретичними напрямками та школами, які існують у світовій науці, а також головними тенденціями і закономірностями розвитку міжнародних відносин.

Дисципліна є важливою складовою частиною підготовки фахівця: керівника прес-служби, начальника прес-центру, прес-секретаря, прес-аташе, фахівця з супроводу міжнародних переговорів, дипломатичного представника, фахівця з міжнародної інформаційної аналітики, фахівця з управління контентом, наукового співробітника (інформаційна аналітика), експерта із міжнародних суспільно-політичних питань, міжнародного політичного оглядача, секретаря дипломатичного агентства.

2.2. Завдання вивчення дисципліни.

Завданнями вивчення дисципліни "Теорія міжнародних відносин" є:

- ознайомлення з теоретико-методичними засадами формування та розвитку

парадигм системи міжнародних відносин;

- оволодіння методами та ознайомлення з поняттями досліджень міжнародних відносин ("держава", "функції держави", "система міжнародних відносин", бі-, полі-, моно- полярність та іншими);
- ознайомлення з працями вчених провідних науково-теоретичних шкіл і напрямками досліджень міжнародних відносин;
- простеження взаємодії та взаємозалежності формування та розвитку міжнародних відносин і світової політики;
- характеристика парадигм міжнародних відносин;
- вивчення закономірностей розвитку системи міжнародних відносин;
- визначення проблем й тенденцій розвитку міжнародних відносин.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та історичні тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни. Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки «Теорія міжнародних відносин» тісно взаємодіє з такими дисциплінами, як: «Основи дипломатії та історія міжнародних відносин», «Філософія».

2.5. Результати навчання:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

3. Зміст дисципліни «Теорія міжнародних відносин»

Змістовий модуль 1. Теорія міжнародні відносини як наука та категорія

Тема 1. Теоретичні основи міжнародних відносин

Міжнародні відносини як суспільне явище. Міжнародні відносини як категорія. Структура теорії міжнародних відносин. Рівні розвитку міжнародних відносин. Види та форми міжнародних відносин, їх взаємозв'язок.

Тема 2. Сучасні школи та напрями в теорії міжнародних відносин

Класифікації сучасних шкіл і напрямів в теорії міжнародних відносин. Умови виникнення сучасних теорій міжнародних відносин: політичний ідеалізм, політичний реалізм, школа стратегічного аналізу. Модерністські теорії міжнародних відносин. Неокласичні теорії міжнародних відносин. Постпозитивістські парадигми у міжнародних відносинах.

Тема 3. Міжнародна система. Новітні тенденції трансформації сучасної світової системи

Специфіка системного підходу у міжнародних дослідженнях. Поняття і структура міжнародних систем. Конфігурація співвідношення сил та інтересів як основа аналізу міжнародних систем. Ієрархія міжнародних систем. Класифікація міжнародних систем Мортон Каплана. "Модель розривів" в системному підході Орана Янга. Класифікація міжнародних систем за Йоханом Гальтунгом. Теорія т. зв. цивілізаційних систем Дж. Моделскі.

Теорія міжнародних систем М. Каплана. Теорія міжнародних систем С. Хоффмана. Теорія міжнародних систем Р. Роузкранца. Теорія міжнародних систем Р. Арона. Критерії стабільності міжнародних систем. Стабільність багатопольної, біпольної та однопольної системи.

Поняття та хронологічні межі сучасної світової системи. Основні риси сучасної світової системи. Закономірності та перспективи розвитку сучасної світової системи.

Теорії зв'язку (linkage theories).

Теорії міжнародного середовища. Взаємодії системи з її середовищем. Глобалізація міжнародного середовища. Глобалізм та регіоналізм як чинники трансформації сучасної світової системи. Фрагментативність та глокалізація.

Факторні теорії ("теорії поля").

Тема 4. Міжнародний порядок. Новітні тенденції трансформації світового порядку

Міжнародна анархія і міжнародний порядок як форми самоорганізації та організації міжнародного життя. Чинники переходу від міжнародної анархії до міжнародного порядку. Параметри міжнародного порядку. Типологія міжнародного порядку: конкурентний порядок, порядок координації та порядок субординації.

Зміст поняття «світовий порядок». Процес еволюції від міжнародного порядку до світового. Типологія світового порядку: порядок кондомініуму, гегемоніальний порядок, імперіальний порядок. Конституціоналізація світового права, еволюція від державного права до права громадянина світу.

Фундаменталізм і терор. Криза ліберального фундаменталізму.

Криза легітимності світового порядку. Альтернативні бачення нового світового порядку.

Змістовий модуль 2. Головні напрями в теорії міжнародних відносин

Тема 5. Учасники міжнародних відносин. Цілі, інтереси та засоби учасників міжнародних відносин

Типи міжнародних акторів: держави, міжнародні організації, особи, суспільні групи.

Сутність і роль держави у сучасній політичній системі світу. Проблема державного суверенітету в контексті теорій глобалізації.

Міжурядові організації як механізм регуляції міжнародних відносин. Неурядові учасники міжнародних відносин: міжнародні неурядові організації, транснаціональні корпорації, регіони та міста, індивіди.

Онтологія цілей, мотивів, інтересів акторів міжнародних відносин. Силкові і несилові засоби досягнення цілей у міжнародних відносинах. Групи інтересів учасників міжнародних відносин і стратегії їх досягнення.

Тема 6. Моральні та правові аспекти міжнародних відносин. Проблема «сили» в теорії міжнародних відносин

Право і мораль як регулятори міжнародних відносин: спільність та відмінності. Значення моральних цінностей для сучасного міжнародного права. Поняття «сили» у міжнародних відносинах. «Фактор сили».

Тема 7. Національні інтереси та ідентичність у міжнародних відносинах

Потреби, інстинкти та інтереси міжнародних акторів. Природа, роль та різновиди національних інтересів. Основні підходи до розуміння змісту національних інтересів. Захист національних інтересів. Націоналізм та протекціонізм. Зв'язок національних інтересів та національної ідентичності. Криза національної ідентичності та дифузія лояльності. Нові форми ідентичності та їх роль у міжнародних відносин.

Тема 8. Співробітництво та інтеграція в міжнародних відносинах

Характеристика сутності інтеграційних процесів. Основні форми міжнародного співробітництва. Міжнародна співпраця в історичній ретроспективі. Відносини взаємозалежності між країнами світу та об'єктивна обумовленість міжнародної співпраці. Завдання міжнародної співпраці. Форми міжнародного співробітництва: історична ретроспектива та сучасність.

Тема 9. Політичний простір міжнародних відносин. Інструменти міжнародної політики: сила, дипломатія, пропаганда

Сутність і структура політичного простору. Функції та властивості політичного простору. Суб'єкти міжнародних відносин та їх роль в політичному просторі. Процес детермінації зовнішньополітичної поведінки суб'єктів міжнародних відносин. Механізм та процес прийняття зовнішньополітичного рішення. Сутність і параметри сили у міжнародних відносинах. Баланс сил. Сутність, виникнення та розвиток дипломатичної діяльності, її форми. Міжнародна пропаганда: сутність, призначення, напрями, типологія.

Тема 10. Місце і роль України в сучасній системі міжнародних відносин

Теорії розвитку міждержавних відносин. Теорія розвитку по спіралі (С. Тойнбі), космогенна теорія (М. Вернадський), теорія кіл (за Ж. Делором і Е. Балладюром). Моделювання системи міжнародних відносин.

Україна як об'єкт – суб'єкт міжнародного права. Місце Української держави у сучасній системі міжнародних відносин. Поняття і характеристика стратегічного партнерства. Від багатовекторності до вибору стратегічних партнерів. Базисні цінності та їх роль у розвитку стабільності системи міжнародних відносин. Європейський вибір України: бажане і реальне.

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	КПЗ Тренінг	Контрольні заходи

Змістовий модуль 1. Теорія міжнародні відносини як наука та категорія						
Тема 1. Теоретичні основи міжнародних відносин	2	2	4	-	3	опитування
Тема 2. Сучасні школи та напрями в теорії міжнародних відносин	2	2	4	-		Пот. опитування
Тема 3. Міжнародна система. Новітні тенденції трансформації сучасної світової системи	4	4	4	-		опитування.
Тема 4. Міжнародний порядок. Новітні тенденції трансформації світового порядку	4	4	4	1		опопитування
Тема 5. Учасники міжнародних відносин. Цілі, інтереси та засоби учасників міжнародних відносин	6	6	4	1		Груп. завдання
Змістовий модуль 2. Головні напрями в теорії міжнародних відносин						
Тема 6. Моральні та правові аспекти міжнародних відносин. Проблема "сили" в теорії міжнародних відносин	2	2	4	-	5	Груп. завдання
Тема 7. Національні інтереси та ідентичність у міжнародних відносинах	2	2	6	1		опитування
Тема 8. Співробітництво та інтеграція в міжнародних відносинах	4	4	6	1		Груп. завдання
Тема 9. Політичний простір міжнародних відносин. Інструменти міжнародної політики: сила, дипломатія, пропаганда	2	2	6	-		Груп. завдання
Тема 10. Місце і роль України в сучасній системі міжнародних відносин	2	2	6	-		Груп. завда-
Разом	30	30	48	4	8	

5. Структура залікового кредиту дисципліни «Теорія міжнародних відносин»

4. Тематика практичних занять Практичне заняття № 1

Тема. Теоретичні основи міжнародних відносин

Мета. Засвоїти категорійний апарат, теоретичні підходи до міжнародних відносин.

Питання для обговорення:

1. Міжнародні відносини як предмет теорії міжнародних відносин.
2. Понятійно-категоріальний апарат теорії міжнародних відносин.
3. Закономірності та тенденції міжнародних відносин.

Практичне заняття № 2

Тема. Сучасні школи та напрями в теорії міжнародних відносин Мета.

Розглянути історичний розвиток передумов сучасних міжнародних відносин, формування шкіл теорії міжнародних відносин.

Питання для обговорення:

1. Міжнародні відносини в історії соціально-політичної думки.
2. Ідеалізм в науці про міжнародні відносини.
3. Політичний реалізм в теорії міжнародних відносин.
4. Сучасні підходи в теорії міжнародних відносин.

Практичне заняття № 3-4

Тема. Міжнародна система. Новітні тенденції трансформації сучасної світової системи

Мета. Зрозуміти особливості системного підходу в аналізі міжнародних відносин, типологію теорій міжнародних систем.

Питання для обговорення:

1. Сутність системної теорії. Особливості системного підходу в аналізі міжнародних відносин.
2. Типи, структури і закони функціонування міжнародних систем.
3. Теорії міжнародних систем М.Каплана, С. Хоффмана, Р. Роузкранца.
4. Історичні етапи розвитку міжнародних систем. Особливості формування сучасної системи міжнародних відносин.
5. Глобальна система міжнародних відносин.

Практичне заняття № 5-6

Тема. Міжнародний порядок. Новітні тенденції трансформації світового порядку

Мета. Усвідомити особливості розвитку міжнародного порядку та вплив загроз міжнародній безпеці.

Питання для обговорення:

1. Міжнародний та світовий порядок: проблеми трактування понять.
2. Типологія міжнародного та світового порядку.
3. Поняття безпеки та основні теоретичні підходи до її вивчення.
4. Основні загрози міжнародній безпеці. Нові глобальні загрози.
5. Механізми підтримання міжнародної безпеки.

Практичне заняття № 7-9

Тема. Учасники міжнародних відносин. Цілі, інтереси та засоби учасників міжнародних відносин

Мета. Розглянути типи міжнародних акторів, онтологію цілей, мотивів, інтересів акторів міжнародних відносин; силові та несилові засоби досягнення цілей у міжнародних відносинах.

Питання для обговорення:

1. Типи міжнародних акторів та їх ієрархія.
2. Сутність і роль держави як учасника міжнародних відносин.
3. Недержавні учасники міжнародних відносин.
4. Поняття цілей і засобів у міжнародних відносинах.
5. Основні компоненти зовнішньополітичної могутності міжнародного актора.
6. Роль сили в міжнародних відносинах. Збройне насилля і його форми.

Практичне заняття № 10

Тема. Моральні та правові аспекти міжнародних відносин. Проблема "сили" в теорії міжнародних відносин

Мета. Розглянути моральні та правові аспекти міжнародних відносин, фактор сили.

Питання для обговорення:

1. Право і мораль як регулятори міжнародних відносин: спільність та відмінності.
2. Значення моральних цінностей для сучасного міжнародного права.
3. Поняття "сили" у міжнародних відносинах.

Практичне заняття № 11

Тема. Національні інтереси та ідентичність у міжнародних відносинах
Мета. Розглянути основні підходи до розуміння змісту національних інтересів, кризи національної ідентичності та дифузії лояльності.

Питання для обговорення:

1. Основні підходи до розуміння змісту національних інтересів.
2. Захист національних інтересів.
3. Націоналізм та протекціонізм.
4. Зв'язок національних інтересів та національної ідентичності.
5. Криза національної ідентичності та дифузія лояльності. Нові форми ідентичності та їх роль у міжнародних відносинах.

Практичне заняття № 12-13

Тема. Співробітництво та інтеграція в міжнародних відносинах

Мета. Розглянути характерні особливості міжнародного співробітництва.

Питання для обговорення:

1. Поняття і типи міжнародного співробітництва. Форми міжнародного співробітництва: історична ретроспектива та сучасність.
2. Міжнародне співробітництво з позицій політичного реалізму

та ліберальної парадигми.

3. Співробітництво та інтеграційні процеси.

4. Єврорегіони як специфічна форма міжнародного співробітництва.

Практичне заняття № 14

Тема. Політичний простір міжнародних відносин. Інструменти міжнародної політики: сила, дипломатія, пропаганда

Мета. Розглянути інструменти міжнародної політики.

Питання для обговорення:

1. Сутність і структура політичного простору. Функції та властивості політичного простору.
2. Сутність і параметри сили у міжнародних відносинах. Баланс сил.
3. Міжнародна пропаганда: сутність, призначення, напрями, типологія.

Практичне заняття № 15

Тема. Місце і роль України в сучасній системі міжнародних відносин
Мета. Розглянути базисні цінності та їх роль у розвитку стабільності системи міжнародних відносин України

Питання для обговорення:

1. Місце України в сучасній системі міжнародних відносин.
2. Європейський вибір України.

6. Самостійна робота

Самостійна робота з дисципліни "Теорія міжнародних відносин" виконується самостійно кожним студентом. Підготовка завдання здійснюється на основі опрацьованої літератури та зібраної інформації в мережі Інтернет, її аналізу та формулювання висновків. Робота оформляється у відповідності з встановленими вимогами. Виконання самостійної роботи є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни "Теорія міжнародних відносин".

В індивідуальній роботі студенти повинні показати:

- правильне розуміння поставленого завдання;
 - вміння працювати з літературними джерелами та використовувати законодавчі й інструктивні матеріали;
 - висловлювати свої думки з актуальних питань і робити обґрунтовані висновки на основі проведеного аналізу;
- можливість використовувати теоретичні знання, отримані на лекціях, застосовувати сучасні методи дослідження з використанням таблиць, графіків, діаграм та інших графічних зображень. Самостійна робота студентів

Організація самостійної роботи студентів вимагає особливої уваги, тому, що частина питань кожної теми виносить на самостійне вивчення студентами. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених кафедрою для вивчення навчальної дисципліни. Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виносить на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалами, який опрацьовується на навчальних

заняттях.

№ з/ п	Тематика
1.	Теоретичні основи міжнародних відносин
2.	Сучасні школи та напрями в теорії міжнародних відносин
3.	Міжнародна система. Новітні тенденції трансформації сучасної світової системи
4.	Міжнародний порядок. Новітні тенденції трансформації світового порядку
5.	Учасники міжнародних відносин. Цілі, інтереси та засоби учасників міжнародних відносин
6.	Моральні та правові аспекти міжнародних відносин. Проблема "сили" в теорії міжнародних відносин
7.	Національні інтереси та ідентичність у міжнародних відносинах
8.	Співробітництво та інтеграція в міжнародних відносинах
9.	Політичний простір міжнародних відносин. Інструменти міжнародної політики: сила, дипломатія, пропаганда
10	Місце і роль України в сучасній системі міжнародних відносин
.	
	Разом

7. Тренінг з дисципліни

Тренінг – це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Метою проведення тренінгу з дисципліни "Теорія міжнародних відносин" є створення неформального, невимушеного спілкування, яке відкриває перед групою студентів варіанти аналізу стану і тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми й перспективи їх розвитку

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття.

3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

8. **Підведення підсумків.** Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносилися на тренінгові заняття.

9. **Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання**

У процесі вивчення дисципліни «Теорія міжнародних відносини» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування

10. Критерії, форми поточного підсумкового контролю.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Теорія міжнародних відносин» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (8 практичних)	Модульний контроль 1-го змістового модуля	Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (7 практичних)	Модульний Контроль 2-го змістового модуля	Тренінг (Оцінка виставляється за виконання завдання)	Самостійна робота (Оцінка виставляється за виконання завдання)	Екзамен містить 3 теоретичних і 1 практичне завдання. Кожне завдання оцінюється макс. 25 балів. Оцінка виставляється як сума отриманих за кожне завдання балів

результатів навчання:

- поточне опитування;
- модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- екзамен.

- Поточне опитування під час заняття:

- 90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;
- 75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

- 65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;
- 60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;
- 1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.
- Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

- 90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- 75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- 65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- 60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;
- 1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

- 90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- 75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- 60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про

- недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- 1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.
 - **Модульна робота** складається із 5 теоретичних (проблемних) завдань. За відповідь на 1 теоретичне питання студент може отримати від 0 до 20 балів.
 - 10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.
 - 1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.
 - **Екзамен** – вид контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.
 - Екзаменаційний білет складається з 4 теоретичних питань. За відповідь на 1 теоретичне питання студент може отримати від 0 до 25 балів.
 - 15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.
 - 1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.
-

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер заняття
1.	Фліпчарт	1-8
2.	Ноутбук	1-8
3.	Проектор	1-8
4.	Пакет презентаційних матеріалів	1-8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики : навч. посіб. Київ : Кондор-Видавництво, 2017. 266 с.

2. Дацків І.Б., Недошитко І. Р. Еволюція українсько-американських відносин у міжнародному контексті (кінець ХХ – початок ХХ ст.). Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2025. № 7(37) 2025. С. 1933-1950.

3. Дацків І. Б. Становлення німецько-українських відносин на початковому етапі Української революції (1917-1921 рр.). Науковий журнал. Гуманітарні студії: історія та педагогіка. Вип. 1(09). Тернопіль, ЗУНУ. 2025. С. 24-32.

4. Журнал теорії міжнародних відносин і світової політики. URL: <http://www.intertrends.ru/index.htm>.

5. Зінченко В.В. Глобалізація і глобалістика: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 428 с.

6. Капітоненко М.Г. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Видавництво «Книги ХХІ століття», 2019. 272 с.

7. Концепт «Європа»: навч. посіб. / Ващенко А.В., Гаврилов В.М., Дятлов В.О., Казимір В.А., Кеда М.К., Коваленко О.О., Соломенна Т.В. Чернівці: Десна Поліграф, 2021. 296 с.

8. Кривдіна І.Б. , Оборський Г.О. , Чістякова І.М. , Воробйова Г.В., Озернюк Г.В., Гайтан В.В., Чернов Т.О. Міжнародні відносини. 2019. 178 с.

9. Мальський М., Мацях М. Проблеми наукового визначення та інтерпретації поняття міжнародний порядку. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2017. Вип. 42. С. 5–14. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/article/view/7701/7688>

10. Мателешко Ю. П. Теорія міжнародних відносин: навчальний посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. 156 с.

11. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах. Монографія / Авторський колектив: Брусиловська О.І., Бурдяк В.І., Зайцева М.В., Копійка В.В., Кучмій О.П., Мазурець Ю.О., Макаренко Є.А., Мінгазутдінов І.О., Мінгазутдінова Г.І., Ожеван М.А., Остап'як В.І., Піпченко Н.О., Погорська І.І., Рижков М.М., Тихомирова Є.Б., Федуняк С. Г., Фролова О.М., Шевченко О.В., Шевчук О.В. К.: Вадекс, 2018. 542 с.

12. Стройко Т.В. Міжнародні організації: навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2018. 250 с.
13. Теорія міжнародного права : навчально-методичний посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О.В. Бігняка. Херсон : Видавництво «Гельветика», 2020. 224 с.
14. Цимбалістий В.Ф. Теорія міжнародних відносин. 2021. 360 с.
15. Andrew R. Hom Time in International Relations Theory. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190862084.013.11>
16. Joyce P. Kaufman Introduction to International Relations Theory and Practice, Third Edition. Rowman & Littlefield Publishers. 2022. 352 p.
17. Mohammed Hemchi. Complexity Theory of International Relations: An Introduction. <https://www.dohainstitute.org/en/BooksAndJournals/Pages/Complexity-Theory-of-International-Relations-An-Introduction.as>
18. Daniel W. Drezner. International relations theory in the past 30 years. <https://www.washingtonpost.com/outlook/2021/09/29/international-relations-theory-past-30-years/>
19. Cynthia Weber. International Relations Theory. A Critical Introduction. London: Subjects Politics & International Relations, Social Sciences. Edition 5th Edition. 2021. 336 p.